Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 26ης Ιουλίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Πολιτική ασύλου – Οδηγία 2013/32/ΕΕ – Άρθρα 12, 14, 31 και 46 – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 47 – Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας – Προσφυγή κατά αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας – Δυνατότητα του δικαστηρίου να αποφανθεί χωρίς να ακούσει τον αιτούντα»

Στην υπόθεση C-348/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunale di Milano (πρωτοδικείο Μιλάνου, Ιταλία) με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Ιουνίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Moussa Sacko

κατά

Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Milano,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Prechal (εισηγήτρια), A. Rosas, C. Toader και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο M. Sacko, εκπροσωπούμενος από την S. Santilli, avvocato,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Pochet και M. Jacobs,

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους J. Vláčil και M. Smolek,

– η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Colas και την E. Armoët,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

– η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. M. Tátrai καθώς και από τους M. Z. Fehér και G. Koós,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Κοντού-Durande και C. Cattabriga,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Απριλίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 12, 14, 31 και 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Moussa Sacko, υπηκόου Μάλι, και της Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Milano (τοπικής επιτροπής Μιλάνου για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, Ιταλία, στο εξής: τοπική επιτροπή) σχετικά με την εκ μέρους της δεύτερης απόρριψη της κατά το άρθρο 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2013/32 αιτήσεως του πρώτου για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η οδηγία 2013/32 θεσπίζει κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση της διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ 2011, L 337, σ. 9).

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 18 και 20 της οδηγίας 2013/32 έχουν ως εξής:

«(18) Είναι προς το συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων διεθνή προστασία να λαμβάνεται απόφαση επί των αιτήσεων το συντομότερο δυνατό, με την επιφύλαξη της διεξαγωγής κατάλληλης και πλήρους εξέτασης.

[…]

(20) Σε αυστηρά καθορισμένες περιστάσεις, όταν η αίτηση είναι πιθανώς αβάσιμη ή όταν υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία εξέτασης, ιδίως με την πρόβλεψη μικρότερων αλλά εύλογων προθεσμιών για ορισμένα διαδικαστικά βήματα, με την επιφύλαξη διεξαγωγής επαρκούς και πλήρους εξέτασης και εφόσον ο αιτών έχει πραγματικά πρόσβαση σε βασικές αρχές και εγγυήσεις που προβλέπει η παρούσα οδηγία.»

5 Το άρθρο 2 της ως άνω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

[…]

γ) “αιτών”: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση·

[…]

στ) “αποφαινόμενη αρχή”, κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων πρωτοβαθμίως στις εν λόγω υποθέσεις·

[…]».

6 Το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Εγγυήσεις για τους αιτούντες» και περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο ΙΙ, το οποίο έχει τον τίτλο «Βασικές αρχές και εγγυήσεις», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη, με τις διαδικασίες του κεφαλαίου ΙΙΙ, μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες οι ακόλουθες εγγυήσεις:

[…]

β) να τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν αυτό είναι απαραίτητο για να εκθέσουν την περίπτωσή τους στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη θεωρούν απαραίτητο να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες τουλάχιστον όταν ο αιτών πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο συνέντευξης όπως αναφέρεται στα άρθρα 14 έως 17 και 34 και δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η δέουσα επικοινωνία χωρίς διερμηνέα. Σε αυτήν την περίπτωση και σε άλλες περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές καλούν τον αιτούντα, οι εν λόγω υπηρεσίες αμείβονται από το Δημόσιο·

γ) να μη στερούνται της ευκαιρίας να επικοινωνούν με τ[ην] [Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR)] ή κάθε άλλη οργάνωση που παρέχει νομικές ή άλλες συμβουλές σε αιτούντες σύμφωνα με το δίκαιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους·

δ) οι ίδιοι και, εάν απαιτείται, οι νομικοί ή άλλοι σύμβουλοί τους σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στις πληροφορίες που παρέχουν οι εμπειρογνώμονες σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο δ), όταν η αποφαινόμενη αρχή συνεκτιμά τις εν λόγω πληροφορίες για να λάβει απόφαση επί της αίτησής τους·

ε) να τους κοινοποιείται σε εύλογο χρόνο η απόφαση της αποφαινόμενης αρχής για την αίτηση. Εάν ένας νομικός ή άλλος σύμβουλος εκπροσωπεί νομίμως τον αιτούντα, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να κοινοποιήσουν την απόφαση σε αυτόν αντί στον αιτούντα·

[…]

2. Τα κράτη μέλη, όσον αφορά τις διαδικασίες που προβλέπονται στο κεφάλαιο V, μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες να απολαμβάνουν εγγυήσεων ισοδύναμων με εκείνες που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) έως ε).»

7 Το άρθρο 14 της οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Προσωπική συνέντευξη», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με την αίτηση διεθνούς προστασίας του με πρόσωπο αρμόδιο, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για τη διεξαγωγή ανάλογων συνεντεύξεων. Οι προσωπικές συνεντεύξεις επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας διεξάγονται από το προσωπικό της αποφαινόμενης αρχής. Το παρόν εδάφιο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του άρθρου 42 παράγραφος 2 στοιχείο β).»

8 Κατά το άρθρο 17 της οδηγίας 2013/32, που φέρει τον τίτλο «Έκθεση και καταγραφή των προσωπικών συνεντεύξεων»:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε για κάθε προσωπική συνέντευξη είτε να συντάσσεται διεξοδική και εμπεριστατωμένη έκθεση που να περιλαμβάνει όλα τα ουσιώδη στοιχεία είτε να γίνεται απομαγνητοφώνηση.

2. Τα κράτη μέλη μπορεί να προβλέπουν την ακουστική ή οπτικοακουστική καταγραφή της προσωπικής συνέντευξης. Σε περίπτωση που γίνεται τέτοια καταγραφή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η καταγραφή ή το κείμενο της απομαγνητοφώνησης να διατίθενται σε σχέση με το φάκελο του αιτούντος.

[…]»

9 Το άρθρο 31 της ως άνω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Διαδικασία εξέτασης» και με το οποίο αρχίζει το κεφάλαιο III, του οποίου ο τίτλος είναι «Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο διαδικασίας εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατό με την επιφύλαξη κατάλληλης και πλήρους εξέτασης.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται εντός έξι μηνών από την κατάθεση της αίτησης.

[…]

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II μπορεί να επιταχυνθεί και/ή να διενεργηθεί στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 43, εφόσον:

α) ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των γεγονότων, απλώς έθεσε θέματα τα οποία είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας [2011/95]· ή

β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια της οδηγίας αυτής· ή

γ) ο αιτών παραπλάνησε τις αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα και/ή την ιθαγένειά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση· ή

δ) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του· ή

ε) ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας [2011/95]· ή

στ) ο αιτών έχει καταθέσει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία δεν είναι απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 5· ή

ζ) ο αιτών υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης που θα οδηγούσε στην απομάκρυνσή του ή

η) ο αιτών εισήλθε παράνομα στο έδαφος του κράτους μέλους ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του· ή

θ) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του […]· ή

ι) ο αιτών ενδέχεται, για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους, ή έχει απελαθεί διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας.

[…]»

10 Το άρθρο 32, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32 έχει ως εξής:

«Στις περιπτώσεις αβάσιμων αιτήσεων για τις οποίες ισχύουν οποιεσδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 31 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεωρούν μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, εφόσον λαμβάνει το χαρακτηρισμό αυτό στην εθνική νομοθεσία.»

11 Το άρθρο 46 της ως άνω οδηγίας, με τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», το οποίο αποτελεί το μοναδικό άρθρο του κεφαλαίου V, που φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες [προσφυγής]», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:
   i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας·
   ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2·
   iii) που λαμβάνονται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1·
   iv) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 39·

β) άρνηση να αρχίσει εκ νέου η εξέταση της αίτησης η οποία σταμάτησε σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28·

γ) απόφαση ανάκλησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 45.

[…]

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία [2011/95], τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες [προσφυγής] ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

[…]»

Το ιταλικό δίκαιο

12 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το ιταλικό δίκαιο προβλέπει, στον τομέα της διεθνούς προστασίας, ένα διοικητικό στάδιο, κατά το οποίο επιτροπή ειδικών εξετάζει τις αιτήσεις και το οποίο περιλαμβάνει ακρόαση του αιτούντος, και ένα δικαστικό στάδιο, κατά το οποίο ο αιτών του οποίου η αίτηση δεν ευοδώθηκε μπορεί να προσβάλει την απορριπτική απόφαση του διοικητικού οργάνου.

13 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά το δικαστικό στάδιο, το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει ή να δεχθεί την προσφυγή χωρίς να απαιτείται ακρόαση του αιτούντος, εάν αυτός έχει ήδη ακουστεί από την αρμόδια για τη διεξαγωγή της διαδικασίας εξετάσεως διοικητική αρχή. Η λύση αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί ιδίως ως προς τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις.

14 Η ως άνω ερμηνεία των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων βασίζεται, κατά το αιτούν δικαστήριο, ιδίως στο άρθρο 19 του decreto legislativo n. 150 – Disposizioni complementari al codice di procedura civile in materia di riduzione e semplificazione dei procedimenti civili di cognizione, ai sensi dell'articolo 54 della legge 18 giugno 2009, n. 69. (νομοθετικού διατάγματος αριθ. 150, περί συμπληρωματικών διατάξεων του κώδικα πολιτικής δικονομίας όσον αφορά τη μείωση και την απλούστευση των αστικών διαγνωστικών δικών, κατά την έννοια του άρθρου 54 του νόμου αριθ. 69 της 18ης Ιουνίου 2009), της 1ης Σεπτεμβρίου 2011 (*GURI* αριθ. 220, της 21ης Σεπτεμβρίου 2011), όπως τροποποιήθηκε από το decreto legislativo n. 142 – Attuazione della direttiva 2013/33/UE recante norme relative all'accoglienza dei richiedenti protezione internazionale, nonché della direttiva 2013/32/UE, recante procedure comuni ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di protezione internazionale (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 142, περί της εφαρμογής της οδηγίας 2013/33/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία και της οδηγίας 2013/32/ΕΕ σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας), της 18ης Αυγούστου 2015 (*GURI* αριθ. 214, της 15ης Σεπτεμβρίου 2015) (στο εξής: νομοθετικό διάταγμα αριθ. 150/2011).

15 Το άρθρο 19, παράγραφος 9, του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 150/2011 ορίζει τα εξής:

«Εντός έξι μηνών από της ασκήσεως της προσφυγής, το δικαστήριο αποφαίνεται, βάσει των στοιχείων τα οποία υφίσταντο κατά τον χρόνο της αποφάσεως, με διάταξη με την οποία απορρίπτει την προσφυγή ή χορηγεί στον προσφεύγοντα καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρική προστασία.»

16 Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο δικαστής έχει την ευχέρεια να απορρίπτει ή να δέχεται άμεσα την προσφυγή, ιδίως όταν εκτιμά ότι τα στοιχεία που έχουν ήδη περιληφθεί στη δικογραφία οδηγούν σε λύση που δεν θα μπορούσε να μεταβληθεί με εκ νέου ακρόαση του προσφεύγοντος.

17 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει συναφώς ότι η ερμηνεία του επιβεβαιώθηκε από το Corte suprema di cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία), το οποίο έκρινε, με διάταξη της 8ης Ιουνίου 2016, ότι, «στο πλαίσιο της διαδικασίας για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, το δικαστήριο δεν υποχρεούται να ακούσει τον αιτούντα άσυλο».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

18 Ο M. Sacko υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας άμα τη αφίξει του στην Ιταλία στις 20 Μαρτίου 2015. Στις 10 Μαρτίου 2016, η τοπική επιτροπή της Prefettura di Milano (Νομαρχίας Μιλάνου, Ιταλία), προχώρησε σε ακρόαση του M. Sacko όσον αφορά την κατάστασή του και τους λόγους της αιτήσεώς του. Κατόπιν της ακροάσεως αυτής, κατέστη εμφανές ότι ο M. Sacko οδηγήθηκε στο να εγκαταλείψει το Μάλι εξαιτίας σοβαρής χειροτερεύσεως της προσωπικής οικονομικής του καταστάσεως.

19 Με διοικητική απόφαση την οποία κοινοποίησε στον ενδιαφερόμενο στις 5 Απριλίου 2016, η τοπική επιτροπή απέρριψε την αίτηση διεθνούς προστασίας την οποία είχε υποβάλει ο M. Sacko και αρνήθηκε να του χορηγήσει τόσο το καθεστώς του πρόσφυγα όσο και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, επισημαίνοντας ότι η αίτηση αυτή βασιζόταν σε καθαρά οικονομικούς λόγους και όχι σε λόγους συνδεόμενους με την ύπαρξη διώξεως.

20 Στις 3 Μαΐου 2016, ο M. Sacko άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή με την οποία ζητούσε την ακύρωση της αποφάσεως αυτής, επαναλαμβάνοντας τους λόγους που περιέχονταν στην αίτησή του διεθνούς προστασίας και περιγράφοντας κατά τρόπο γενικόλογο την κατάσταση που επικρατούσε στο Μάλι, χωρίς πάντως να αναφερθεί στον τρόπο με τον οποίο η κατάσταση αυτή επηρέαζε τις προσωπικές συνθήκες του.

21 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι σκοπεύει να απορρίψει την προσφυγή του M. Sacko ως προδήλως αβάσιμη, χωρίς να προβεί σε προηγούμενη ακρόασή του.

22 Έχοντας πάντως αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα μιας τέτοιας λύσεως με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως με τα άρθρα 12, 14, 31 και 46 της οδηγίας 2013/32, το Tribunale di Milano (πρωτοδικείο Μιλάνου, Ιταλία) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η οδηγία 2013/32 (ιδίως τα άρθρα 12, 14, 31 και 46 αυτής) την έννοια ότι επιτρέπει διαδικασία, όπως η ιταλική διαδικασία (που προβλέπεται από το άρθρο 19, παράγραφος 9, του Decreto Legislativo 150/2011) με την οποία παρέχεται στη δικαστική αρχή που επιλαμβάνεται της προσφυγής αιτούντος άσυλο –του οποίου η αίτηση απορρίφθηκε κατόπιν πλήρους εξετάσεως, συμπεριλαμβανομένης ακροάσεως, από την αρμόδια για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου διοικητική αρχή– η δυνατότητα να απορρίψει την προσφυγή αμέσως, χωρίς να υποχρεούται να προβεί σε νέα ακρόαση του αιτούντος, στην περίπτωση που η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη και η απορριπτική απόφαση της διοικητικής αρχής δεν φαίνεται, επομένως, να μπορεί να ανατραπεί;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

23 Με το προδικαστικό ερώτημα, το Tribunale di Milano (πρωτοδικείο Μιλάνου) ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν η οδηγία 2013/32, και ιδίως τα άρθρα της 12, 14, 31 και 46, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει στο εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί προσφυγής κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται μια προδήλως αβάσιμη αίτηση διεθνούς προστασίας να απορρίψει την εν λόγω προσφυγή χωρίς να προβεί σε ακρόαση του αιτούντος, ειδικότερα στην περίπτωση που αυτός έχει ήδη ακουστεί από τη διοικητική αρχή και τα πραγματικά περιστατικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το βάσιμο της απορριπτικής αυτής αποφάσεως.

24 Επισημαίνεται εξαρχής ότι, όπως τονίζει το αιτούν δικαστήριο, καμία από τις διατάξεις των οποίων την ερμηνεία ζητεί δεν υποχρεώνει ρητώς δικαστήριο επιληφθέν της κατά το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 προσφυγής να διεξαγάγει ακρόαση στο πλαίσιο της προσφυγής αυτής.

25 Ειδικότερα, πρώτον, το άρθρο 12 της οδηγίας 2013/32, που περιλαμβάνεται στο τιτλοφορούμενο «Βασικές αρχές και εγγυήσεις» κεφάλαιό της ΙΙ, προβλέπει τις εγγυήσεις οι οποίες παρέχονται στους αιτούντες και διαχωρίζει ρητώς τις εγγυήσεις της παραγράφου του 1, οι οποίες εφαρμόζονται μόνο στις διαδικασίες του κεφαλαίου ΙΙΙ της ως άνω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό», από τις εγγυήσεις της παραγράφου του 2, οι οποίες εφαρμόζονται στις διαδικασίες του κεφαλαίου V της εν λόγω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες [προσφυγής]». Στο άρθρο 12, παράγραφος 2, της οδηγίας διευκρινίζεται μεν ότι «[τ]α κράτη μέλη […] μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες να απολαμβάνουν εγγυήσεων ισοδύναμων με εκείνες που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) έως ε)», πλην όμως το δικαίωμα του αιτούντος να υποβάλει παρατηρήσεις στο πλαίσιο προφορικής διαδικασίας δεν περιλαμβάνεται μεταξύ αυτών των περιοριστικώς απαριθμούμενων εγγυήσεων.

26 Δεύτερον, είναι αληθές ότι το άρθρο 14 της οδηγίας 2013/32, το οποίο επίσης περιλαμβάνεται στο ως άνω κεφάλαιο ΙΙ, επιβάλλει στην αποφαινόμενη αρχή την υποχρέωση να παράσχει στον αιτούντα, πριν από τη λήψη της αποφάσεώς της, ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με την αίτηση διεθνούς προστασίας του με πρόσωπο αρμόδιο, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για τη διεξαγωγή ανάλογων συνεντεύξεων. Πλην όμως, από το γράμμα της διατάξεως αυτής, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο στ′, της οδηγίας 2013/32, προκύπτει ότι η υποχρέωση αυτή βαρύνει αποκλειστικώς την αρχή η οποία είναι υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και έχει αρμοδιότητα να κρίνει τις αιτήσεις αυτές σε πρώτο βαθμό, και ως εκ τούτου δεν ισχύει για τις διαδικασίες προσφυγής.

27 Τρίτον, το άρθρο 31, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό», προβλέπει ότι οι διαδικασίες αυτές πρέπει, καταρχήν, να ολοκληρώνονται εντός έξι μηνών από την κατάθεση της αιτήσεως, υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας παρατάσεως της προθεσμίας αυτής για τους λόγους που εκτίθενται στο άρθρο 31, παράγραφοι 3 και 4, της ως άνω οδηγίας. Το άρθρο 31, παράγραφος 8, της εν λόγω οδηγίας επιτρέπει στα κράτη μέλη, στις περιπτώσεις τις οποίες απαριθμεί περιοριστικώς, να αποφασίσουν, τηρουμένων των βασικών αρχών και εγγυήσεων του κεφαλαίου ΙΙ της οδηγίας, να επιταχύνουν τη διαδικασία εξετάσεως ή να διενεργήσουν τη διαδικασία αυτή στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης. Τούτο συμβαίνει μεταξύ άλλων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αιτών επικαλέσθηκε αποκλειστικώς στοιχεία τα οποία είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηρισθεί ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95.

28 Τέταρτον και τελευταίο, το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32, μόνη διάταξη του κεφαλαίου V, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες [προσφυγής]», προβλέπει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως μιας αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων και των αποφάσεων που κρίνουν την αίτηση ως προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη. Προκειμένου να τηρήσουν το δικαίωμα αυτό, τα κράτη μέλη οφείλουν, δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, να μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες προσφυγής ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Πλην όμως ούτε το άρθρο 46 ούτε άλλη διάταξη της οδηγίας 2013/32 προβλέπουν τη διεξαγωγή ακροάσεως ενώπιον του επιληφθέντος της προσφυγής δικαστηρίου.

29 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στα δικαστήρια των κρατών μελών, δυνάμει της διαλαμβανόμενης στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, να διασφαλίζουν τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων τα οποία αντλούν οι ιδιώτες από το δίκαιο της Ένωσης, ενώ το άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται η αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, σκέψη 50, καθώς και, υπ’ αυτήν την έννοια, απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

30 Η υποχρέωση αυτή που επιβάλλεται στα κράτη μέλη αντιστοιχεί στο δικαίωμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου» και κατά το οποίο κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 16ης Μαΐου 2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, σκέψη 44).

31 Επομένως, τα χαρακτηριστικά της προσφυγής του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32 πρέπει να καθορίζονται τηρουμένου του άρθρου 47 του Χάρτη, το οποίο αποτελεί επιβεβαίωση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας [βλ., κατ' αναλογίαν, σχετικά με το άρθρο 39 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ 2005, L 326, σ. 13), απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2015, Tall, C-239/14, EU:C:2015:824, σκέψη 51].

32 Η εν λόγω αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που αντλούν οι ιδιώτες από το δίκαιο της Ένωσης συναποτελείται από διάφορα στοιχεία, στα οποία καταλέγονται ιδίως τα δικαιώματα άμυνας, η αρχή της ισότητας των όπλων, το δικαίωμα προσβάσεως στα δικαστήρια, καθώς και το δικαίωμα λήψεως νομικών συμβουλών, άμυνας και εκπροσωπήσεως (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 48).

33 Σε ό,τι αφορά, αφενός, τις πρωτοβάθμιες διαδικασίες του κεφαλαίου ΙΙΙ της οδηγίας 2013/32, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας των αποδεκτών αποφάσεων οι οποίες θίγουν αισθητώς τα συμφέροντά τους βαρύνει, καταρχήν, τις διοικητικές αρχές των κρατών μελών όταν αυτές λαμβάνουν μέτρα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης (αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2013, G. και R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, σκέψη 35, και της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, σκέψη 40).

34 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το δικαίωμα ακροάσεως στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας, που συνιστά αναπόσπαστο μέρος της γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης περί σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, εγγυάται σε όλους τη δυνατότητα να καθιστούν γνωστή, λυσιτελώς και ουσιαστικώς, την άποψή τους κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε αποφάσεως που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά τους (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, σκέψεις 34 και 36, και της 9ης Φεβρουαρίου 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, σκέψεις 25 και 31).

35 Συναφώς, ο κανόνας κατά τον οποίο πρέπει να παρέχεται στον αποδέκτη μιας βλαπτικής αποφάσεως η δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του πριν ληφθεί η απόφαση αυτή αποσκοπεί ιδίως στην παροχή προς το πρόσωπο αυτό της δυνατότητας να διορθώσει ένα λάθος ή να προβάλει στοιχεία σχετικά με την προσωπική του κατάσταση που συνηγορούν υπέρ του να ληφθεί ή να μη ληφθεί η απόφαση ή να έχει αυτή συγκεκριμένο περιεχόμενο (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 5ης Νοεμβρίου 2014, Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, σκέψη 47, και της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, σκέψη 37 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

36 Σε ό,τι αφορά, αφετέρου, τις διαδικασίες προσφυγής που διαλαμβάνονται στο κεφάλαιο V της οδηγίας 2013/32, πρέπει, για να εξασφαλισθεί ότι το δικαίωμα σε μια τέτοια προσφυγή ασκείται κατά τρόπο αποτελεσματικό, να δύναται το εθνικό δικαστήριο να ελέγξει το βάσιμο των λόγων για τους οποίους η αρμόδια διοικητική αρχή έκρινε την αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη ή καταχρηστική (βλ., κατ' αναλογίαν, όσον αφορά την οδηγία 2005/85, απόφαση της 28ης Ιουλίου 2011, Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, σκέψη 61).

37 Εν προκειμένω όμως διαπιστώνεται ότι η μη ακρόαση του αιτούντος στο πλαίσιο διαδικασίας προσφυγής όπως αυτή του κεφαλαίου V της οδηγίας 2013/32 συνιστά περιορισμό των δικαιωμάτων άμυνας, τα οποία εμπεριέχονται στην κατοχυρούμενη στο άρθρο 47 του Χάρτη αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

38 Πλην όμως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ακροάσεως, δεν συνιστούν απόλυτα προνόμια, αλλά μπορούν να εμπεριέχουν περιορισμούς, υπό τον όρο ότι αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε σκοπούς γενικού συμφέροντος την επίτευξη των οποίων επιδιώκει το μέτρο περί του οποίου πρόκειται και δεν συνιστούν, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκομένου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία των κατ' αυτόν τον τρόπο κατοχυρούμενων δικαιωμάτων (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2013, G. και R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, σκέψη 33· της 11ης Δεκεμβρίου 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, σκέψη 43, και της 7ης Ιουλίου 2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, σκέψη 37).

39 Μια ερμηνεία του κατοχυρούμενου στο άρθρο 47 του Χάρτη δικαιώματος ακροάσεως, κατά την οποία αυτό δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα, επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπό το φως της οποίας πρέπει να ερμηνεύεται το εν λόγω άρθρο 47, δεδομένου ότι το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού αντιστοιχούν στο άρθρο 6, παράγραφος 1, και στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (απόφαση της 30ής Ιουνίου 2016, Toma και Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, σκέψεις 40 και 41 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

40 Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, της συμβάσεως αυτής δεν επιβάλλει απόλυτη υποχρέωση διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως και δεν απαιτεί υποχρεωτικά τη διεξαγωγή συζητήσεως σε όλες τις δίκες, έκρινε δε ότι τέτοια υποχρέωση δεν επιβάλλεται ούτε από το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη ούτε από άλλες διατάξεις του (απόφαση της 4ης Ιουνίου 2015, Andechser Molkerei Scheitz κατά Επιτροπής, C-682/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:356, σκέψη 44, με παραπομπή στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 23ης Νοεμβρίου 2006, Jussila κατά Φινλανδίας, CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, § 41).

41 Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η ύπαρξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις ειδικές περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης υποθέσεως, ιδίως τη φύση της επίμαχης πράξεως, το πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε και τους κανόνες δικαίου που διέπουν το οικείο ζήτημα (απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 102, καθώς και, υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, σκέψη 33).

42 Εν προκειμένω, η προβλεπόμενη στο άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32 υποχρέωση του αρμόδιου δικαστηρίου να προβεί σε πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο ολόκληρης της διαδικασίας εξετάσεως των αιτήσεων διεθνούς προστασίας την οποία ρυθμίζει η οδηγία αυτή, λαμβανομένου υπόψη του στενού συνδέσμου που υφίσταται μεταξύ της διαδικασίας προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου και της πρωτοβάθμιας διαδικασίας που προηγείται αυτής, κατά την οποία πρωτοβάθμια διαδικασία πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 14 της εν λόγω οδηγίας, η ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με την αίτησή του διεθνούς προστασίας.

43 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, εφόσον, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32, η έκθεση ή το κείμενο της απομαγνητοφωνήσεως κάθε προσωπικής συνεντεύξεως με τον αιτούντα πρέπει να περιληφθούν στον φάκελο, το περιεχόμενο της ως άνω εκθέσεως ή του ως άνω κειμένου

της απομαγνητοφωνήσεως συνιστά σημαντικό στοιχείο που θα εκτιμηθεί από το αρμόδιο δικαστήριο όταν αυτό πραγματοποιήσει την πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων την οποία προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής.

44 Κατά συνέπεια, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 58 και 59 καθώς και 65 έως 67 των προτάσεών του, το κατά πόσον είναι αναγκαία η εκ μέρους του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της κατά το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 προσφυγής ακρόαση του αιτούντος πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα της υποχρεώσεώς του να προβεί στην κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της ως άνω οδηγίας πλήρη και ex nunc εξέταση, χάριν της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του αιτούντος. Μόνο στην περίπτωση που το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι είναι σε θέση να πραγματοποιήσει μια τέτοια εξέταση αποκλειστικώς βάσει των στοιχείων της δικογραφίας, περιλαμβανομένων, ενδεχομένως, της εκθέσεως για την πραγματοποιηθείσα κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα ή του κειμένου της απομαγνητοφωνήσεως της συνεντεύξεως αυτής, μπορεί να αποφασίσει να μην προχωρήσει σε ακρόαση του αιτούντος στο πλαίσιο της προσφυγής της οποίας έχει επιληφθεί. Ειδικότερα, υπ' αυτές τις συνθήκες, η δυνατότητα να παραλειφθεί η ακρόαση ανταποκρίνεται στο υπενθυμιζόμενο στην αιτιολογική σκέψη 18 της εν λόγω οδηγίας συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων για λήψη αποφάσεως επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας το συντομότερο δυνατό, υπό την επιφύλαξη της διεξαγωγής κατάλληλης και πλήρους εξετάσεως.

45 Αντιθέτως, αν το επιληφθέν της προσφυγής δικαστήριο εκτιμά ότι επιβάλλεται η ακρόαση του αιτούντος ώστε να μπορέσει να πραγματοποιήσει την απαιτούμενη πλήρη και ex nunc εξέταση, μια τέτοια ακρόαση, που διατάσσεται από το εν λόγω δικαστήριο, συνιστά τύπο από τον οποίο αυτό δεν μπορεί να παραιτηθεί για τους διαλαμβανόμενους στην αιτιολογική σκέψη 20 της οδηγίας 2013/32 λόγους ταχείας διεκπεραιώσεως της διαδικασίας. Ειδικότερα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 67 των προτάσεών του, ναι μεν η ως άνω αιτιολογική σκέψη δέχεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία εξετάσεως σε ορισμένες περιπτώσεις, και ιδίως όταν μια αίτηση είναι πιθανώς αβάσιμη, πλην όμως δεν επιτρέπει την κατάργηση των διαδικαστικών διατυπώσεων οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση του δικαιώματος του προσφεύγοντος σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.

46 Στην περίπτωση αιτήσεως που είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 2, της οδηγίας 2013/32, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη αίτηση, η υποχρέωση του δικαστηρίου να προβεί στην κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της ως άνω οδηγίας πλήρη και ex nunc εξέταση καταρχήν πληρούται εφόσον το δικαστήριο αυτό λαμβάνει υπόψη τα δικόγραφα που υποβάλλονται ενώπιον του επιληφθέντος της προσφυγής δικαστηρίου καθώς και τα αντικειμενικά στοιχεία που περιέχονται στον διοικητικό φάκελο της πρωτοβάθμιας διαδικασίας, περιλαμβανομένων, ενδεχομένως, της εκθέσεως ή του κειμένου της απομαγνητοφωνήσεως της πραγματοποιηθείσας στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής προσωπικής συνεντεύξεως.

47 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά την οποία η διεξαγωγή συζητήσεως δεν είναι αναγκαία όταν η υπόθεση δεν εγείρει πραγματικά ή νομικά ζητήματα τα οποία δεν μπορούν να επιλυθούν καταλλήλως επί τη βάσει της δικογραφίας και των γραπτών παρατηρήσεων των διαδίκων (απόφαση της 4ης Ιουνίου 2015, Andechser Molkerei Scheitz κατά Επιτροπής, C-682/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:356, σκέψη 46, με παραπομπή στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 12ης Νοεμβρίου 2002, Döry κατά Σουηδίας, CE:ECHR:2002:1112JUD002839495, § 37).

48 Εξάλλου, μολονότι το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 δεν επιβάλλει στο δικαστήριο το οποίο εκδικάζει προσφυγή κατ' αποφάσεως που απορρίπτει μια αίτηση διεθνούς προστασίας την υποχρέωση να ακούσει τον αιτούντα σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπει πάντως στον εθνικό νομοθέτη να εμποδίσει το ως άνω δικαστήριο να διατάξει τη διεξαγωγή ακροάσεως σε περίπτωση που αυτό, έχοντας κρίνει ως ανεπαρκείς τις πληροφορίες οι οποίες συγκεντρώθηκαν κατά την προσωπική συνέντευξη που

διεξήχθη κατά τη διάρκεια της πρωτοβάθμιας διαδικασίας, κρίνει αναγκαία μια τέτοια ακρόαση για τους σκοπούς της κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας πλήρους και ex nunc εξετάσεως τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων.

49 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, η οδηγία 2013/32, και ιδίως τα άρθρα 12, 14, 31 και 46, ερμηνευόμενα υπό το φως του άρθρου 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί προσφυγής κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται μια προδήλως αβάσιμη αίτηση διεθνούς προστασίας να απορρίψει την εν λόγω προσφυγή χωρίς να προβεί σε ακρόαση του αιτούντος, όταν τα πραγματικά περιστατικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το βάσιμο της αποφάσεως αυτής, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία παρασχέθηκε στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με την αίτησή του διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ως άνω οδηγίας, και ότι η έκθεση ή το κείμενο της απομαγνητοφωνήσεως της εν λόγω συνεντεύξεως, σε περίπτωση που αυτή πραγματοποιήθηκε, περιλήφθηκε στον φάκελο, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, και, αφετέρου, ότι το επιληφθέν της προσφυγής δικαστήριο μπορεί να διατάξει μια τέτοια ακρόαση εφόσον το κρίνει αναγκαίο για τους σκοπούς της κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας πλήρους και ex nunc εξετάσεως τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων.

Επί των δικαστικών εξόδων

50 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, και ιδίως τα άρθρα 12, 14, 31 και 46, ερμηνευόμενα υπό το φως του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει στο εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί προσφυγής κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται μια προδήλως αβάσιμη αίτηση διεθνούς προστασίας να απορρίψει την εν λόγω προσφυγή χωρίς να προβεί σε ακρόαση του αιτούντος, όταν τα πραγματικά περιστατικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το βάσιμο της αποφάσεως αυτής, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία παρασχέθηκε στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με την αίτησή του διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ως άνω οδηγίας, και ότι η έκθεση ή το κείμενο της απομαγνητοφωνήσεως της εν λόγω συνεντεύξεως, σε περίπτωση που αυτή πραγματοποιήθηκε, περιλήφθηκε στον φάκελο, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, και, αφετέρου, ότι το επιληφθέν της προσφυγής δικαστήριο μπορεί να διατάξει μια τέτοια ακρόαση εφόσον το κρίνει αναγκαίο για τους σκοπούς της κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας πλήρους και ex nunc εξετάσεως τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων.

(υπογραφές)